

Vychází 1., 10., 20.
každého měsíce o 10.
hodině. Expedicí se
nachází u Roberta
Veita v Nových ale-
jích č. 116.

DALIBOR.

Předplácí se: čtvrtl.
1 zl., půll. 2 zl.,
celor. 4 zl. rak. č.
S poštou: čtvrtl. 1 zl.
15 k., půll. 2 zl. 30 k.,
cel. 4 zl. 60 k. r. č.

Hudební časopis s měsíční notovou přílohou.

Odpovědný redaktor:
Emanuel Meliš.

Nakladatel:
Robert Veit.

Předoucí dívka.

Děva v sladkém roztoužení
podle kolovrátku sedí,
v milém sedíc naklonění
pokradmo z okénka hledí.

Příchod milce očekává,
jenž jí vzdálen mešká v boji;
za ním spěje mysl hravá
a srdéčko v nepokoji!

Přede — přede bílý lniček,
a v niť upomínky vprádá,
vprádá bílý kostelíček,
v němž jí milek víru skládá.

Vprádá každou lásky dobu,
všecky slasti milování —
a neví, že v temno hrobu
kladou milce ve skonání!...

Gustav Pfleger.

Slovo o taneční hudbě.

Podává doktor *August Ambros.*

(Pokračování.)

Člověk užasne, spatří-li tyto v nesmírném počtu za sebou se ženoucí novinky, v nichžto bezobraznost patrně doklepává. Nakladatel vystrojí je co nejvkusněji, kreslič a krasopisec rozvinou nejbáječnější luxus s titulními listy, růžobarevné, blankytné, zlatožluté, nafialovělé obálky poskytnou těmto věcem přístup do salonů a důkladnější skladatel, jenž svému umění, nikoliv ale pošetilostem času slouží, nechť se dívá, jak pestrý růžobarevný, blankytný a t. d. závoj porostlin cizopasných každou ušlechtilou květinu buď udušuje, neb ji v své hojnosti zakrývá. Ano i na smysl a vkus pro operní hudbu měla dalekorozšířená taneční hudba velký vliv. Žádají lidé z jeviště operního také obvyklé, pregnantní, živé rytmy slyšeti. Co lidé melodií neb libozpěvnou operou nazývají, jest vlastně užívání patrného tanečního rytmu; aneb na opak používalo se operních melodií k tanečním kusům. Toto používání bylo nesmírně škodlivé. Byl čas, kde se opery zúplna za

dobré považovaly, které poskytly motivů, ježto by se skromnou proměnou k partii tanců sestaviti daly. „Zampa-Walzer“, „Bekante Töne einer Unbekannten“, jako „Roberttänze“, „Heimonskinder - Quadrille“ a t. d. byly jednou velmi oblíbeny. Zvuky v tanečním sále upomínaly na rozkoš v opeře, a zvuky operní na rozkoš v tanečním sále. Jedny druhým přispívaly. Tu ovšem dá se pochopit, že ve Vídni n. p., kdež zvláště tato upravování velmi oblíbena byla, Marschnerův výtečný „Templář“ propadl; co zatím se Balfeova taneční opera „die Heimonskinder“ dosti vyznamenal nemohla. A jak se vedlo ubohým motivům samotným? Motiv v Prokrustovo *) lože tříčtvrtního neb šestiosmičkového taktu byvše vloženy, musely se dáť natahovati neb přistříhovati. Pominulosť pro uspořádání takových tanečních kusů byla tak velká, že ze „Stabat mater“ od Rossiniho cyklus contredansů uspořádán jest. **)

Obecenstvo, ježto se poznenáhla navyklo, hudbu nohama, nikoliv ale hlavou a srdcem poslouchati, nemůže ovšem významné hudbě Glucka, Spontiniho a Cherubiniho rozuměti. Ostatně uplynula již taneční hudbě doba květu. Doba tato byla za času periody Straussovy a Lannerovy, kdež taneční hudba skutečně ve svém způsobu dokonalou se nazvati a za umělecká díla plati mohla. Dějepis hudby nemůže o těchto zjevích pomlčeti, ano je to dosti zajímavé a poučné, chodu vývinování se jejího pozornost věnovati. Působí to vlastní dojem, porovnáme-li plesající jásot valčíků staršího Strausse se zvláštní domyslnou žalostí, ježto z tanečních skladeb „Romanesky“ ze 16. století pocházejících vane. Starý Flo-

*) Prokrustes (také Damastes neb Polypemon zván), attický lupič, měl dvě lůžka, velké i malé. Koho se zmocnil, toho následujícím způsobem usmrtil: Byl-li kdo malý, položil ho do velkého lůžka, a natahoval ho, by jej k posteli narovnal, tak dlouho, až zemřel. Byl-li však někdo dlouhý a velký, přesekal mu tělo tak, až se do malého lůžka vešel. Theseus usmrtil ho nápodobným způsobem. Lože Prokrustovo znamená tedy tolik co příprava, jížto se věci úsilným a nepřirozeným způsobem k formě narovnatí mají.

**) V Paříži vyšly r. 1844 Stabat-quadrilly.

renčan, mistr Giotto *) nakreslil v „Incoronata“ v Neapoli na stropním obrazu knížecí svatbu. Mezitím co v pozadí při zvuku trub sňatek se vykonává, tancují v popředí při jemných zvucích violy a hoboie, rytíři a dámy do kola. Hlavy a zraky tanečnic jsou libě a cudně skloněny. Tanečníci dotýkají se sotva ve své rytířské dvornosti prstních špiček. Pohyby tance zdají se rovněž zdobně rozmilými, jak klidnými a slušnými býti. Kdyby byl mistr Giotto již ve 14. století nemaloval, myslel by každý, že zde se tančilo dle hudby „Romanesky.“ Jak zcela jiný obraz poskytuje nám Vídeňanka, kterážto směříc se, po boku tanečnicka svého v sále „u Sperla“ po valčíku harcuje. Ano, netřeba navrátit se k časům rytířstva. Babička, avšak co dím máti tančila klidněji, odměřeněji než dcera „u Sperla.“ Jak starobyle vypadalo by toto vrávorání k bouřlivému letu tancujícího novověku!

Okolo roku 1835 byl týž fanatism na svém vrcholi. Později zbudila mírnější „française“ a „menuett“ blahoplné reakcí. Hudba provázela přirozeným způsobem každý tento modní vkus, pakli mu sama spíše nepřispěla

*) Giotto (Džoto, vlastně Ambrogio di Bondone), znamenitý malíř, sochař a stavitel, narozen 1276 ve Vespignanu ve Florensku, byl syn rolníka a pásl ve svém mládí stádo svého otce. Co desítiletý chlapec vyrejsoval v nástinech své ovce v písku neb v kameně. Šťastná náhoda přivedla k němu Cimabua a tento umělec poznal okamžitě velký talent Giotta a vzal ho do učení. Avšak hoch, nadán neobyčejnými vlohami, brzy svého mistra předhonal. Bonifacius VIII. povolal ho do Říma a Clemens V. vzal ho sebou do Avignonu. Král Robert povolal ho do Neapole. Vrátiv se do Florence, vystavěl tam krásnou zvonici, před jejímžto dokončením r. 1336 zemřel. Giotto pojal ve svých obrazech věci lidské pravdivě a volně, vyznamenal se před svými současníky ušlechtilějšími formami, příjemným rozdělením figur, šetřením rozměru a přirozeným zpracováním oděvu. Jeho figury mají více života a volného pohybování než figury předchůdce jeho Cimabua, jehožto nucený, nevolný a škrobený sloh Giotto opustil. Jeho rozbarvení bylo zběhlé, jeho barvitost světlejší. Giotto vystřehl se skvostných ozdob, kteréž se vždy při jeho předchůdcích hojným natíráním zlata jeví. Co architekt (stavitel) následoval germano-italský vkus a užíval, kde se dělat dalo, tak zvaný Spitzbogen. K jeho nejzdařilejším dílům patří znamenitá jeho Novicella (lodka) v Římě, apoštol Petr, jak jde nad vodou; ve Florenci jeho obmítkové obrazy (fresko), korunování panny Marie v chrámě S. Croce a položení Panny do hrobu, ježto od Mich. Angela a Mengsa tak obdivováno ješ, jak dějiny Františka z Assisi; Kristus a poslední oběť v Padově, 7 svátostí v Neapoli a mnoho jiných. Počet jeho zákův (Giottisté) byl četný a škola jeho udržela se téměř 100 let v Italii a Francii.

vzniknouti. Škoda, že ke kusům k tanci provozovaným již od posledních časů předešlého století noty téměř zcela se vytratily, u př. našeho valčíku a ještě klidnějšího „Ländleru.“ Suity na př. od Sebastiana Bacha jsou zcela něco jiného.

Taktéž nemožno si z těchto kontrapunktických výtvorů udělati vlastního ponětí o charakteru hudebních kusů pod názvem courante, bourrée atd., kteréž v tanečních sálech minulého století zaznívaly. Též ballety Gluckovy aneb dřívějších Ramenna, Lullyho atd. nedávají pojmu o prstonárodní hudbě onoho času. Dva valčíkové nápěvy, jejichžto vznik do před Mozartovy periody padá, aneb ježto se alespoň se způsobem onoho času srovnávají, udržely se náhodou, an se z nich žertovné a uštěpačné písně utvořily; první ješ známá písnička „O mein lieber Augustin“, druhý veselý zpěv „s ist alles eins, hab' ich Geld oder hab' ich keins.“ Tento jednoduchý starší způsob značí tři taneční kroky a tvoří krátce článkovou melodii, jejížto motiv se důsledně takt za taktem i v druhém díle opakuje. Každý díl obsahuje osm taktů, harmonie obmezena ješ na toniku a dominantu. Je to nejjednodušší, úplně dostatečná forma. Tempo ješ dosti čerstvé, avšak nejde příliš horempádem; za to však má onen čas svůj „rychlý valčík“ (Geschwindwalzer), hlavně v tříosminovém taktu. Velmi dobře napodobnil tuto prvotní valčíkovou formu K. M. Weber v selském tanci „Kouzelného střelce.“ Valčíky od Mozarta ušlechtily a změnily jen málo tenkrát na známé a oblíbené formě. Některé z nich jsou tak jednoduché, že v nich chudoba patrně se jeví. Jiné jsou jen opět jednoduché, utěšené, lehce nastíněné hudební výtvoř. Mozart, jenž jak známo náruživým a výtečným tanečníkem byl, připojil se zde patrně obyčejům, jimiž tanečníci tehdejšího času byli uvikli. Také komponoval rozličné kontredansy, mezi jinými také několik pro jistého Pražského šlechtice, jenž objednav ho o hodinu dříve k obědu, v komnatě své ho uzavřel, a takými veselými, avšak násilnými prostředky, skutečně od mistra žádoucích tanců dosáhl.

Při vši jednoduchosti melodie a harmonie jsou předce kontredansy bohatší a zapletenější, než tance do kola; mají již do sebe něco aristokratické vážnosti. Malé kuriosum ješ tak zvaný „Contredanse s bouří“, kdež, jak současný spis (Selene, Taschenbuch für Frauen) vypravuje, strašné zjevy bouře se napodobují. Mozart, jsa ješ v Solnohradě, složil též takový kus bouře, při němž mimo smyčcový kvartett též obligatní buben účinkuje. Beethoven podal též několik tanečních kusů. Byl ostatně co špatný tanečník pověstný a každým případem co skladatel v oboru symfonie větší než v oboru „Ländlerů.“

(Pokračování.)

Jan Křtitel Vaňhal.

Stručný životopis, sděluje Jos. Leop. Zvonář.

(Pokračování.)

Kdo jen poněkud schopen jest, do vnitra umělce nahlednouti, který v umění více než pouhou výživu hledá, který, jsa na čas materiálních starostí zbaven, v ně se ponoří, a čím více badá, tím méně nasycen bývá, bude si moci vyobraziti duševní stav, v němž se Vaňhal po čas dvou let, v Itálii přežitých, nalezal. Nebeský pocit, jemuž se na světě žádný jiný nevyrovná, jest ten, žijeme-li u prostřed tolika výtečných, v době nejvyššího nadšení vyvedených plodů, jichž požívání zcela se oddati, a pro něž svět i sebe zapomenouti možno. Mnoho slastí nám kyne, požíváme-li radostí života nezkaleně; více, kocháme-li se v krásných dílech přírody; nejvíce však, jsme-li zahrnuti dokonalými plody ducha uměleckého a v míře-li jich požíváme.

Že Vaňhal plnými tahy krásu děl italských výtečníků do sebe ssál, i že hodné zásoby vědomostí pro další kořistění z nich nabyt, daloby se snadno domyslit, kdyby to třeba i ve svých dílech byl neosvědčil. Nebyla to pouhá náhoda, že jeho skladby zvlášť libezným zpěvem, pro který tak velkého rozšíření i oblíbenosti došly, nejvíce vynikaly; — vždyť žil pod oním krásným lazurovým nebem ve vlasti zpěvu a pěvců, kde takřka vše zpěvem oplývající ku zpěvu vyzývá; žil tam ve věku, kterýž nejkrásnějším v životě lidském nazýváme, v němž veškeré dojmy nejstálějšího dojdou trvání!

Po dvouletém pobytu v Itálii navrátil se Vaňhal, potřebnými vědomostmi opatřen, s přítelem a krajanem svým Fl. Gassmannem do Vídně, maje naději na dobré zaopatření.

Jal se nyní pilně skládati pro celý orchestr, a okolo roku 1767 vystoupil svými symfoniemi u veřejnost. Příjemný zpěv, živost a ohnivost, jakož i lehkost u provedení jich byly příčinou, že hned po prvním poslechnutí se líbily a všeobecného rozšíření došly.

Však duševní nemoc, ježto u Vaňhala vypukla, hnedle činnost jeho obmezovala, a jí směru jiného vykazala.

Vaňhal byl od svého mládí velmi živou fantasií nadán, která často přemrštěním hrozila. Okolnost tato, jakož i časté a přílišné podněcování, zavdaly bez pochyby příčinu k nemoci této, která po delší čas úplným pozbytím rozumu hrozila, i po konečném jí přemožení známky dosti značné po sobě zanechala.

Předce však mu přicházely doby jasné, v nichž skládati mohl. Do této doby padají mnohé skladby, z nichž stav duševní původce jich nikoliv neprobleскуje, ano spíše a to dle výroku znalců, stránky do sebe mají, jakými se žádná z jeho skladeb před nemocí honositi nemůže.

Angličan Karel Burney *), který 20. září 1772 v Drážďanech u jistého Osborna jednu z symfonií Vaňhalových poslechl, a skladatele ještě osobně neznal, vyjadřil se o ní následovně: „Druhý díl koncertu počal s neporovnatelnou symfonií od Vaňhala, kterou jeho rozčilený duch v oněch šťastných okamžicích vyvedl, kdež rozum méně než cit převládal.“

V tomto čase nalezl Vaňhal nového příznivce i dobrodince. Hrabě Erdödy to byl, který se ho nyní ujal a jemu mimo veliké podpory i mnohou příležitost zjednal, kde mohl své schopnosti osvědčiti. Tak ho pozval několikráte do Uher a Horvát, dilem aby tam nové věci skládal, dilem provozoval. Jedno z děl tam povstalých jest velké oratorium „Umučení Páně“ pro klášter Voršilek ve Varadínu skládané, jehož provedení také sám řídil.

Po čas nemoci, jakož i delší čas po uzdravení, domníval se míti nebeská vidění, v nichž mu předpisováno bylo, co konati má, což často dost podivné bývalo. On však vyplňoval věrně rozkazy tyto a uvrhl jedenkrát znamenitý počet kvartetů a jiných skladeb proto do ohně, že duch, který se mu dle zdání jeho zjevoval, na ně co pozemským smyslům hovícím, ukazoval. Od toho času byl nábožný, což mnohým pobožnůstkářstvím býti se zdálo, a utkvěla v něm ta myšlenka, že pro křesťana slušno, jedině kostelní hudbu skládati **).

Protož ho nyní vidíme nejvíce na poli kostelní hudby, které zřídka kdy opustil.

Veliký počet skladeb Vaňhalových, které v známost přišly, svědčí dostatečně o jeho plodnosti a pilnosti.

V úhrnu jest známo 100 symfonií; 50 jich chová v rukopise musikální archiv firmy Breitkopfa v Lipsku; 100 kvartetů pro strunové nástroje, 25 velkých a menších mší, dvě requie za své rodiče, 30 Salve regina, 36 offertorií, 1 Stabat mater, velké a krásné dílo. Skoro každý nástroj našel v něm svého skladatele, neboť pro každý, jestli byl koncertu jen schopný, nějaký koncert napsal.

Z děl těchto vyšly tiskem: 6 divertimentů a 6 sonat, v Říši a Hollandu. Truchlozpěv při smrti císaře Josefa II. pro jeden hlas s průvodem pianu, vydán ve Vídni u Artaria. Quintetto a Symphonie periodique à plusieurs parties vyšly roku 1787 v Amsterodámu;

*) Dr. Carl Burney's „Tagebuch einer musikalischen Reise.“ III. díl, str. 23.

**) Jest to podobné smýšlení, s jakým se setkáváme u J. P. L. de Palestriny. Tento na smrtelné posteli leže, stále námitky si činil, že za svého mládí schopnosti své k skládání madrigalů vynaložil. (Madrigal, světská, nezřídka světácká píseň. Skládával se v taktu i jen recitativně. Měl jistou svou formu, která se později též do kostela vloudila.

6 kvartett, 6 duett, 3 sonaty pro housle, cello a piano; variace, kaprice, 2 sonaty pro piano na čtvero ruk; anglické a německé tance, 24 minettů ve dvou svazkách, 6 redoutteutschů, 6 allemandských, 8 písní pro děti na piano. Roku 1795 následovalo 6 divertimentů nových a „Bedrohung und Befreiung der Residenzstadt Wien“ (pochody). Později „Schlacht bei Würzburg den 3. September 1796, militärisch - heroisches Musikstück auf's Klavier“ a „Seeschlacht bei Trafalgar und Tod des Admirals Nelson“ pro piano.

Roku 1813 vyšly ua rozličných místech následující skladby jeho tiskem; 6 eccossaises pro piano; variace číslo 2, 4, 5, 6; poslední tři pro piano, první pro piano a housle; 12 eccossaises pro dvoje housle a bassu, variace na dvě themy pro piano (u Simrocka v Bonnu); 6 variací pro piano, housle a flétnu; 3 sonaty pro piano a housle, op. 43; 12 sonatek lehkých a progressivních a mimo to ještě 5 sonat, 6 sonatek, 8 svazků variac, 2 svazky lehkých kousků pro začátečníky, s připojeným udáním prstů; 1 koncert s průvodem a 1 fantasie.

Roku 1813 bylo oznámeno a posouzeno *) jedno quartetto, opus 40, číslo 2, o kterém posuzovatel praví: „Bodry a příjemný způsob skladatele, který přes třicet let již každému znám jest, jeví se také v tomto quartettu, jestli ne veskrz, přede alespoň v prvních dvou částech. Jestli první dvě části na nedostatek zvláštních myšlének trpí, vyniká za to rondo mnohou zvláštností, jak v myšlénkách a jich obratech, tak dobrým rozmarem a důsledností u spracování. Kdož si v podobném druhu libuje, najde zde potěšení, má-li jenom trochu cviku, neboť s těžkostmi v provedení se nepotká.“

Roku 1814, 1815, 1816, 1817, tedy již po jeho smrti, bylo ještě sedmnáctero rozličných skladeb, mezi nimiž quartetto, opus 40, číslo 3, a fantasie, recitativ, adagio a rondo pro piano vynikají, v nákladnictví Breitkopfa i Härtla v Lipsku tiskem uveřejněno.

O quartettu svrchu řečeném pod op. 40, číslo 3, dočísti se možná ve všeobecných hudebních novinách Lipských od 28. června, číslo 26, následujícího úsudku: „Každý zná onen lehký, zpěvný a příjemný způsob, v kterémž Vaňhal psal; každému jest též povědomo, jak dobře nástrojům rozuměl, ať se to týkalo již dobrého s nimi zacházení aneb jejich účinku, a jak dobře přednostmi těmito milovníky hudby, kteří jiných požadavků nemají, dostatečně, však vždycky lehce zaneprázdnovat a je obveselujíc baviti uměl. Docela tak se podává Vaňhal také v tomto quartettu, a co vyvedení se týče, zde ještě prospěšněji než v mnohých jiných skladbách druhu podobného. Pro tyto vlastnosti, jakož i pro správnost v skladbě, budiž poručeno všem

*) V „Allgemeine musik. Zeitung“ 1813.

ctitelům a snad ještě více citelkám hudby na každý způsob. Ale také i ten, kdo právo má žádati více, poslechne rád dílo toto, raději než mnohé naduté, nezpěvné hlomození, jakýmž nyní často obsluhován, a více rozmrzen než obveselen bývá.

Tak se soudilo o Vaňhalovi v čase, kde Haydn, Mozart, Beethoven v úplné skvělosti svého slunce stáli, v čase, kde Mozartem a Beethovenem zvláště nesmírný převrat v hudebním umění se stal. Že žádné stranické ohledy perem posuzovatelovým nevládly, sme již tím ujištění, že skladatel rok již mrtev byl — pravdy milovnost posuzovatele ani v úvahu neberouce *). Co by ho bylo zdržovalo pravdu pověděti, an jak víme svět tehdáž nejraději pravdu řekne, když toho nejméně potřebí, a tomu, jemuž platí, ničehož prospěti nemůže.

Také co theoretik vystoupil Vaňhal a pozůstavil dvě díla, která v onom čase více slula, než něco podobného v nynějším. Kdo tehdáž s něčím theoretickým vystoupil, získal sobě hnedle jmeno velkého učence, a obrátil na sebe lehce pozornost každého hudbou se zabývajícího.

Učitelem hudby býti slulo tehdáž o něco více nežli nyní; ovšem že byli tehdejší učitelové hudby také docela něco jiného než nyní. Tehdáž hledali žáci učitele nejen v místě, ale i ve vzdálenosti několika mil, an nyní učitel žáky hledá.

Jak za šťastného se mnohý tehdáž pokládal, když v šesti letech se zásadami čisté skladby se obeznámil; nyní prodělá harmonii a obojí kontrapunkt za půl leta a myslí, že starým mistrům milost prokázal, že si také kontrapunktu, vrchole umění jejich, všiml.

Mladí naši umělci hudební neputují do Italie, aby fantasii obohatili; zůstanou doma a hle! všecka svrchaná krása jim přilítne za jednu noc a umístí se v dílech jejich. Tak jest to, když sami geniové se rodí.

Již před vykonanou cestou do Italie byl Vaňhal hledaný učitel piana, zpěvu i hudební skladby. Že i po návratu mnoho učňů se k němu tlačilo, můžeme se lehce domysleti. Nejvíce však to byli mladí šlechticové, kterým za učitele brávan byl.

Buď už to pro stáří aneb pro tu okolnost, že Mozart, jakož i předchůdce jeho, Haydn, onen převrat, který posléze Beethovenem se dokončil, byli počali, vidíme Vaňhala nyní nejvíce vyučováním se zabývati, a pro své učně velký počet příjemných, zábavných i poučlivých kusů na piano skládati.

Do času toho klademe svrchu zmíněná dvě theoretická díla, jež měly jak začátečníkům v pianě, tak v hudební skladbě pod oním pro tehdejší čas velevýznamným a úctuvelicím názvem „general-bass“ co ná-

*) Rochlitz.

vod sloužití *), jichž úplný nápis zde položen budiž. První sluje: „Anfangsgründe des Generalbasses“, druhé „Kurzgefasste Anfangsgründe für das Pianoforte.“ Obě díla vydal Steiner ve Vídni.

(Pokračování.)

*) Nauky o hudební skladbě v našem smyslu tehdy ještě nestávalo.

Jan Zach.

Novella ze života českého hudebníka.

(Pokračování.)

„To víš Vášo, ty budou hučeť!“ — mluvil Jan — „kdyby mne strýc jen těmi houslemi tak nemučil a raději k varhanům mne posadil. Tam bych jináče poseděl! Tak ale mne k nim jen někdy jako z milosti pustí! Já mám varhany tak rád.“

„Ta — ta — tak jako já — já? Pro — proč si ne — ne — nezahra — hraješ, kdy chce — chceš? Já — já ti bu — budu šla — šlapat.“

„Na mou věru, Vášo, ty máš roztomilý nápad. Pojďme. Klíč od kůru visí na dveřích ve škole; vždyť víš. Vlez tam a vezmi ho, by žádný neviděl půjdem si zahrát.“

„To — to — to je he — hezké!“ koktal Váša a radostně vyskočiv, utíkal do školy. V několika okamžicích se vrátil s klíčem, přešli pak přes plot, přeběhli hřbitov, otevřeli dvířka, jež z venčí chrámu na kůru vedly, a za sebou je jen přivřevše nahoru šly.

Váša byl jako u vytržení; ty obnovené varhany, ač je již několikrát viděl a prohlížel, předce ho vždy znovu jakýmsi zápallem naplňovaly. Byly jeho jedinou láskou a radostí na světě.

„Škoda, že mám tak krátké nohy a na pedály nedosáhnou!“ — pravil Jan — „ale na některé to předce půjde — spust Vášo!“

Váša počal měchy šlapati. Jan spustil zprv po jednotlivých tónech, pak bral i terce a kvinty — na oktavy nedosáhnul — a Váša v zadu měchy šlapal, šklebil zuby, přikládal uši k varhanům, a čím více to hučelo a hlavu mu pronikalo, tím šťastnějším se pociťoval.

V kostelíčku jinak panovalo ticho a šero. Věčná lampa s klenutí visíc, nejistým se pohybovala plamínkem u prostřed chrámu, neboť prudký vítr skulinami si průchodu našel a prometal všecky kouty. Kdyby varhany nebyly v to zaznívaly, bylby podivný sykot a jekot chlapce byl zastrašil, tak ale oblíbenými tóny ohlušily všecken strach, a bavili se, pokud úplná tma jim nepřekážela, a pokud oba nezemdleli.

Zvláštní to vyražení! Blbý Váša pošlapával z tyčky na tyčku, a když se po nich dolů snášel a zase na druhou vstoupil, tu mu bylo, jakoby se po těch tónech houpal, co z varhan vyhučovaly, a rozhrálo mu to mysl i tělo, až pot na čele mu vystával. Jan zase na zdař-

bůh vymačkával podivné melodie z varhan a neobyčejné akkordy a přechody způsobily pravou směsicí, z nichž něco demonického vyznívalo. Kterak divně se ta hudba v prázdném kostele dělala! Jak se ty vznešené táhlé tóny ode stěn a klenutí právě strašlivě odrážely! Mladý hráč už skoro sám sebe neviděl a co venku se dělo, dokonce neslyšel, až ho hromobití a blesky, jež tmavým chrámem prolétaly, z třeštivého blouznění probudily.

Ulekl se a varhany mžikem umlkly. Tu teprv poznal, jak venku ješ. Vichr burácel a hřmělo, až se kostel otrásal.

„Je — Je — Jene! hra — hraj! hra — hraj!“ zvolal Váša, jemuž se ta hra při bouři nad míru líbila.

Ale Jan byl celý polekán, strachem se trásl a pravil: „Pojď Vášo, pojď, já se tu bojím! Je tady hrůzno!“

„Hra — hra — hraj Jene! zvolal Váša jak divoký. To — to to je he — he — hezké! Hra — hraj!“ Při tom šlapal měchy jako posedlý, až po chvílce, vida, že práce jeho marná, k Janovi přiskočil. Dešť zatloukal na okna, kničelo a fičelo ze všech koutů, lampička hořela jako u rakve, v chrámě bylo jako v hrobě.

„Pojď Vášo, prosím tě, já se tu bojím!“ projevil se Jan třesavým hlasem — „pro bůh! co to?“

Zablesklo se, jakoby požárem osvítil se chrám, a při dlouhém svitu spatřil Jan nedaleko varhan mnicha v řeholním habitu s obnaženou hlavou, s bledou tváří, k němu kráčet. Janovi se vlasy ježily, nečekal až k němu ta postava dojde, chytil Vášu za ruku, táhnul ho za sebou a porazivše hřmotem několik stolic, utíkali oba chlapci z kůru, ani nevědouce, kterak se dole zase octnuli a nepomníce na uzavření, deště si nevšimnouce, přes hřbitov pádili.

S oblak se jen lilo, nesypal se však pouze jen dešť, ale hromové rány a blesky, jakoby přímo s ním dolů se řítily. Před hřbitovem přímo u černých vrat stál vysoký topol. Jan utíkal celý postrašený pořáde pryč, blbý Váša se pod topolem zastavil. To hromobití, to křížení blesků se mu nad míru líbilo. Šlo mu jen o to, aby nepromokl. Obejmuv topol, daleko otevřenými ústy a vyvalenýma očima hleděl vzhůru, a když to nad ním praskalo a rachotilo, tu zajásal a zahoukal na znamení největší své radosti.

Jan už byl u stavení a pod přístřeším, když Vášu pohřešil. Volal na něho, ate což platno volání? Tak na chvílku bouře se utišila. Jan zahoukal, též Váša od strany hřbitovní. — „Vášo kde jsi?“

„Po — po pod to — topolem!“ zněla odpověď, a v tom se zase otevřelo nebe, skvělý blesk vylítnul přímo nad kostelem, a udeřil ranou tak silnou a omamující, až země kolem se chvěla a všemi domky to potřáslo.

(Pokračování.)

F E U I L L E T O N .

Z Prahy.

Opera. Na nový rok počalo se s Donizettiho zpěvohrou „Marie, dcera pluku“, v nížto slečna Louisa Lichtmayova pohostinsku vystoupivši pěkným hlasem a značnou rutinou se vyznačila. Dne 3. t. m. dávána jest opera „Lucia z Lammermooru“ od Donizettiho a dne 6. t. m. slyšeli jsme opět slečnu Lichtmayovu, ježto v komické zpěvohře „Fra Diavolo“ od Auberu s prospěchem vystoupila a patrný talent pro svůj obor osvědčila. Vizme děj této zajímavé opery: Římsí vojáci pijí v hospodě u Mattea, majíce přislíbeno od Lorenza, důstojníka římských dragonů 10000 piastrů, pakli lupiče Fra Diavola se zmocní. Co se vojínové radují, zasmuší se Lorenzo. A za jakou příčinou? Jelikož se jeho milenka Zerlina za Francesca, syna pachtýřova, provdati má. Lorenzo chce odejít; avšak Zerlina ho těší. V tom přikvapí lord Kookburn, anglický pocestný, se svou chotí Pamellou volaje, že ho lupiči přepadše okradli. Lorenzo spěchá s vojáky za lupiči. Avšak, opět nový výjev! Do hospody přijíždí nový host, markýz (vlastně Fra Diavolo), kterýž se do Pamelly zamiluje. Na to vypravuje Zerlina v romanci, jak Fra Diavolo vyhlíží a jak mu dívky, ježto ho vidí, nakloněny jsou; pak odejde. Nyní hovoří Pamella s markýzem a zpívají konečně duetto; na čež markýz de San Marco (Fra Diavolo) podobiznu Pamellinu diamanty obroubenou tím způsobem dostane, že, drže ji v ruku, lordem překvapen jest a ji uschovati musí. Tu přijde Lorenzo s vojíny, vypravujíc, že potřel tlupu lupičů; při tom vyndává klenoty, ježto lupiči Pamelle odňali. Všichni se z toho radují. — Lorenzo táže se nyní Zerliny, zdaž o její ruku žádati může, k čemuž ona s radostí svoluje. Avšak Lorenzo odebere se opět pryč, by i Fra Diavola, vůdce lupičů zajal (1. dějství). — Vidíme Zerlinu upravující lože pro lorda a Pamellu. Lord vyzývá Pamellu, by se do ložnice odebrala, anto ráno časně odjedou. Oba se odstraní, co zatím Zerlina ku spaní se chystá. Tu vystoupí markýz (Fra Diavolo) a v postranním pokoji číhá s dvěma lupiči: Beppem a Giacomem. Zerlina s sebou razmlouvá těšíc se na sňatek s Lorenzem. Pomodlivši se uloží se konečně. Tu vystoupí Beppo, jde k loži, by Zerlinu zavraždil. V tom klepe někdo na dveře. Kdo to? Jsou to dragoni. Zerlina probudí se a pozná hlas Lorenzův. Ale i lord sám vytržen jest ze spánku. Oba lupiči se opět odstraní. Lorenzo a lord doráží nyní na markýza, by jim pověděl, co tak pozdě tu pohledává. Markýz odvětí, že měl dostaveníčko s dámou; při tom se obrátí k lordovi, ukazujíc mu podobiznu Pamellinu řka, že s ní měl dostaveníčko; na to přistoupí k Lorenzovi pravě, že dostaveníčko platilo Zerlině. Nyní ho oba vyzvou na souboj. Tu přijdou obě dámy. Žárlost zmocní se Lorenza a lorda. Oba nechtí se na dámy podívat a nazývají je nevěrnými (2. dějství). — Markýz (Fra Diavola) rozvažují u sebe strasti a slasti lupiče, těše se z toho, že je tak mocný a bohatý, jako nějaký král. Tu slyšet jest sbor lidí, ježto vítají jaro právě nastávající. Lorenzo se raduje, že Zerlina bude chotí jeho a sbor dragonů plesá, že půjdou pro novou kořist. Juž dává Lorenzo rozkaz, kam se mají odebrat a sám chce na kraj lesa se postavit. U této slavnosti přítomni jsou též Beppo a Giacomo a spatřivše Zerlinu poznají v ní tu, jižto chtěli zavraždit. I počnou zpívat píseň, kterou Zerlina dříve než spáti šla zpívala. Ta překvapí Zerlinu.

Všichni se tážou, co se jí přihodilo; Zerlina ukazuje na oba lupiče a Lorenzo dá je uchopit. U jednoho najdou dýku a psaníčko, z něhož se Lorenzo doví, že sem přijde Fra Diavolo a že Beppo má dáti mu znamení. Toho použije Lorenzo, a rozkáže Beppovi pod ztrátou života, by Fra Diavola zradil. Nedlouho na to přijde Fra Diavolo a táže se Beppa, zdaž se v bezpečnosti nachází. Na odpověď „ano“ přistoupí blíže; avšak v tom vyjde několik ran a Fra Diavolo padne mrtev na zem. Že si Lorenzo pak Zerlinu za choť vezme, nemusíme podotýkati (3. dějství). — Text této opery, v němž si Scribe mnohých svobod dovolil, jest obratně dělán, a ačkoliv se tu toliko s historickým Fra Diavolem, nikoliv ale s chytrým a drzým lupičem setkáváme, musíme přec říci, že text tento k lepším pracím Scribovým v tomto oboru náleží. Co do hudby promění se v opeře této potok Auberových melodií v nezkalené jasnosti a svěžesti. Skladatel líčí zde živými barvami italský národní život. Auberův veliký talent ku kreslení komických charakterů vyniká ve „Fra Diavolu“ co nejskvěleji; hlavně ale v toilettním výjevu Zerliny, pak při líčení anglického lorda a obou lupičů. Nad míru zdařilý jest vsak onen konversační tón a sršící rozmar v titulní partii. Vedle melodické půvabnosti a vnikavosti poskytuje jmenovitě výtečné upotřebení harmonických vokálních a orchestrových prostředků jakož i krásná forma trvanlivého místa na repertoiru. Provedení nebylo tak přesné, jak by se očekávati dalo. R.

— Generalní schůzka jednoty k zveleběni kostelní hudby odbývala se dne 5. ledna za předsednictví presidenta jednoty pana doktora J. Mayera, jenž roční zprávu o výsledcích varhanické školy předčítal. Vyjímáme z ní následující. Výbor žádal u c. k. ministeria osvěty a vyučování o příspěvek 200 zl. stř. na další tři leta, kterýž také na leta 1858, 1859 a 1860 milostivě povolen jest. Místo ředitele Karla Pitsche dne 11. června 1858 zemřelého vyvolen jest za prozatímního ředitele pan Leop. Zvonař; pan Fr. Blažek, za prvního a p. J. Förster, za druhého učitele. Za příčinou vypsání konkursu přihlásilo se 15 ve skrz schopných kompetentů, z nichžto, jak známo, ředitel hudby pan Jos. Krejčí, dne 25. listop. s většinou hlasů za ředitele varhanické školy jmenován a dne 1. prosince ve svém úřadě ustanoven jest. Mimo ředitele Karla Pitsche oželuje jednota ztráty 12 spoluodů, kteří lonského roku zemřeli. Jak varhanická škola rozkvítá, dává nám na jevo seznam žáků. Varhanická škola čítá v prvním oddělení 49 českých a 31 německých čekatelů učitelství, pak 74 českých a 60 německých mimořádných chovanců. Řádných žáků jest 39 české a 21 německé národnosti. V celku obnášel počet chovanců 192. Při celoroční lonské zkoušce byli následující žáci odměnou obdání: Karel Bendel z Prahy, Jan Vaňous z Komárova a Jan Mudra z Cerhovic. Mimo tyto vynikli a akcesitem odměněni jsou: Jos. Cee z Turnova a Fr. Kolář z Podhoře. Ve zprávě zmiňuje se též s díkem o dvorním varhanáři panu Jos. Gartnerovi, jenž varhany ústavu v dobrém stavu udržoval. Mimo to zakoupila jeenota 12 exemplárů krásné pastorální mše od ředitele kůru pana Zik. Kolesovského, jižto oněm chrámům na venkově rozdala, kdežto skladba ta důstojně provesti se dá. Po přečtení roční zprávy sdělil oučetník jednoty pan doktor Hel-

minger stav jednoty ve finančním ohledu. Ku konci roku 1857 obnášelo jmění jednoty 5343 zl. 4 1/2 kr. stř. Příjmy r. 1858 obnášely 2407 zl. 11 kr. stř., tedy dohromady 7750 zl. 15 1/2 kr. stř. Odpočítáme-li výlohy jednoty 1875 zl. 30 kr. stř., zůstane čisté jmění jednoty 5874 zl. 45 1/2 kr. stř., z čehož vysvítá, že se kapitál jednoty r. 1858 o 531 zl. 41 kr. zvětšil. Dále navrhl pan farář P. Jan Novotný, by se při nynějších peněžních okolnostech jednoty plat učitelů zvýšil: načež výbor odvětil, že o této okolnosti ve zvláštní poradě jednáno bude. Konečně, než se shromáždění rozešlo, rokovalo se o návrhu, ježž ředitel kanceláře p. Erben učinil: i dámám poskytnouti v ústavě varhanickém příležitosti, by se na varhany učiti mohly. Po zajímavém rokování bylo většina hlasů vytknut princip, jímžto i dámy vyučování na varhany účastnými se stanou. Potřebné modulací a provedení takového vyučování ponechány jsou výboru. Tímto ukončeno bylo dotčené sezení.

Úvaha. Une suite de trois nocturnes, par A. Dreyschock (op. 120). Ještě to v skutku potěšitelné, když se mezi množstvím oněch salonních kusův, které se z většího dílu podobají laskominkám dragantovým a jejichžto zevnější strana živými barvami okovává, vnitro však jen nezáživné látky chová, když se zase nějaká vlnadná květinka vyskytne, ježto nejen oku lahodí, nýbrž i duše naší libě se dotkne. V skutku se nedostatek síly duševní v nižádné době tak značně nezobrazil, jako v hudbě salonní nynější hudební aery. Kdo jen dosti malou štěrbínou do chrámu Euterpy pohledl, cítí se již povolán, na oltář umění svou oběť položit. Tu počne honba po myšlénkách; lapají se myšlénky kde jen možná, dají se do moderního kabátku, byťby jim tak i tak slušel, jako černý frak Jovišovi, vyšňoří je ještě omni arte speculantica brilliantními figurami, (které často p. skladatelé ani sami zabráli nedovedou) lákavým titulem, který sáhodlouhými písmeny nám z dálky již do oka padnouti musí, bohatou ilustrací, pestrobarevnou obálkou atd., a pak do světa je odešlou, by srdce jimi pookrálo. — Zdálo by se v pravdě, že tento hudební genre se blíží potopní své době, poněvadž se z tolik per proudy kalné vody řinou, — kdyby neměl též i hajitelů svých, kteří pravou láskou umění jsouce oddáni, mistrovskou rukou pole toto vzdělávají. K takovým výtečným vzdělavatelům náleží náš A. Dreyschock. Potkali sme se právě s novinkami utěšitelnými, totiž s třemi nocturny našeho slavného Alex. Dreyschocka, které zajisté znalům i neznalům vítány budou. V nich panuje skoro týž směr, kterýž Chopin ve svých nocturnech tak bohatě byl vyvinul. Vlnadná něžnost z nich vane, pravdivý cit z nich mluví, a proto také v srdci ohlasu nacházejí; myšlénky jsou v skutku poetické a provedení právě takové, jakéhož forma tato nutně žádá; veskrze něžný a jemný pocit plyne tak klidně jako tichý potok, jsa poněkud obmezen břehem, až pak se v dálku ztrácí, a tím nekonečnosti nabývá. Skladatel měl též účel chvalitebný na zřeteli, totiž, by vzdav se zvláštní virtuosity, každému milovníku tohoto druhu přístupnými je učinil. Číslo I. (do H-dur) vyniká zvláště svou půvabností a uměleckým usjednocením myšlenek v jeden krásný aesthetický celek. Vyšly v Lipsku u W. Siegla a jsou vkusně vypraveny. — Můžeme je jen s nejchvalnějším uznáním světu hudebnímu doporučit, a těšíme se

tou nadějí, že přede tak zdařilé úkazy na poli tomto, jako jsou v nejnovější době chvalitebné výtvořky vlastneckých našich skladatelů, pánův: Ambrose, Šimáka a j. budou jednou s to, by oné nepleše a zneužívání umění svatého přítrž učinily. P.

— Hudební zkouška k besedám, ježto se dne 24. ledna a 7. února ku prospěchu národního divadla na Žofíně odbývati budou, poskytne ctitelům Terpsichory dne 15. t. m. o 4 1/2 hodině na Žofíně mnohých zajímavých tanečních kusů. Mezi jinými kusy uslyšíme „Slovanskou quadrillu“ od Wintra a „Vltavské zvuky“, quadrillu z českých národních písní od Nikerla. Lze se nadíti, že obecenstvo Pražské hojnou návštěvou k dobrému účeli přispěje.

— Cecilianský spolek, pod obezřelým vedcím ředitele p. Apta, bude v třetím koncertě svém, dne 3. února, slaviti Mendelssohnovo jubilaum k upomínce na padesátileté narození jeho. Program k tomuto koncertu obsahovat bude toliko skladby od Mendelssohna, kteréž později zdělíme.

— Mužský zpěvácký spolek (Liedertafel) bude, jak se dovidáme, v Praze skutečně ještě do jara utvořen. Že také spolek týž účastenství dojde, dá se nadíti, neboť bohužel v Praze nic podobného nemáme.

— V chrámě u Křižovníků dávala se na tři krále velká mše od doktora A. Ambrose C-dur, ježto jasnou formou a důkladným provedením vyniká. Sola zpívali slečny Šťastná, a velice nadaná Mina Medalová, pak pánové Peták a K. Strakatý.

(J.) Brno. Dne 6. provozovala se v králově klášteře vokální mše do A-mol od Jos. Krejčího s velkým obsazením pod direkcí p. P. Křížkovského, pak graduale od Z. Kolečovského a offertorium od Křížkovského s chvalným prospěchem. V solovém kvartettu účinkovali pp. J. Lukes, Pieta, Krejčí a Lormann, z nichžto zvláště první svým mistrným přednesem se vyznačil.

Berlín. Hudební knihovna zemřelého rakouského generala Koudelky, sestávající z počtu řídkých a velice vzácných děl, ježto větším dílem z 15. a 16. století pocházejí, bude dne 15. ledna kněhkupectvím R. Friedlandra a syna veřejnou dražbou prodány.

Düsseldorf. Třetí a poslední triová soirée pánův Tausche, Langhansa a Forberga byla zajímavá. Dávalyť se v ní trio F-dur od Schumanna, Beethovenovy variace pro piano, housle a cello (op. 121) a sonata C-mol od Ch. Wehla, Čecha. Poslední skladba patří k těm nejlepším, co v novějším čase v tomto oboru klavírní literatury vytvořeno jest. Skladatel sám, co salonní obratný hráč chvalně znám, učinil v díle tom všem požadavkům přísného slohu zadosť, anižto by se pronevěřil svým tendencím, totiž: bohatosti v nápěvech a elegantnímu zacházení s technickou obratností. Nejvíce vynikla první a poslední věta, ježto se vyznamenává lehkým proudem myšlenek a vkusnou uhlazeností passáží.

Kralovec. Koncertní mistr Ferd. Laub a dvorní pianista Hans z Bülova dávaly zde čtyry chválou obspané koncerty. Hra Laubova jest vábivá a podivu

hodna; slyšíme-li ji, myslíme, že sme nikdy tak krásně, zajisté ale nikdy krásněji hráti neslyšeli. Rozumí se samo sebou, že Laub nejtěžší technické úlohy s největší virtuositou rozluštuje. Páně Bülowova technika oživena jest intelligentním duchem pravého umělce. Mimo tyto dával zde také Charles Wehle z Prahy koncert na piano a hrál vlastní své skladby. Wehle jest něžný a elegantní virtuos a má mnoho vkusu.

Londýn. Opera „Satanello“ od Balfea, jížto se dne 20. prosince saisona anglické opery v divadle „Conventgarden“ otevřela, má býti bohatší na nápěvy, než jeho dřívější opery.

Madrid. Tenoristu Carrionovi, jenž také v Praze vystoupil, darovala královna Španělská řád Karla III. a k jeho benefici obdržel též umělec též z ruky králové lem drahocenných brilliantních knoflíků. Tak se váží ve Španělech hudební umění!

Milán. Dne 18. prosince započaly zkoušky v divadle „San Radegonda“ k prvnímu představení opery „Il diavolo della notte“ od kontrabassisty Bottesiniho, která s pochvalou přijata jest. Ricordi obchodník v hudebninách odkoupil mu partituru za 6000 dvacetníků.

Paříž. Vieuxtemps, dostav nejvyšší pozvání, by do Petrohradu přišel, odebere se tam až na jaře, neboť chce se přes zimu od trampot, ježto na výletech v Americe zakusil, zde zotavit. Z umělců, kteřížto s Vieuxtempsem v Americe koncertovali, zemřelo jich asi 11, buď na žlutou zimnici, buď výbuchy na parníkách a železnicích.

Rottterdam. V prvním koncertu „Eruditio Musica“ dávala se Rubinsteinova symfonie „Ocean.“

Riga. Tyto dni vystoupil zde p. Laub, koncertovav dříve s Ch. Wehlem v Královci. Oba umělci se tu velice líbili a pojedou do Rus.

(T. V.) Varšava. Slečny Vilemína a Marie Nerudovy dávají zde koncerty na housle s nejskvělejšími výsledky. Jejich oheň a cit u přednesu a jejich čistota a technická zručnost ve hře staví je mezi první virtuosy na housle. — Co do zpěvu, slyšeli sme tenoristu Reicharta a paní Gomezovou, kteří se také líbili. Nyní dává zde koncerty virtuos na kytaru pan Sokolowski.

(L.) Venecie. Že čeští hudebníci po všech končinách roztroušeni jsou, máme také zde toho patrný důkaz. V zdejších operním divadle „Teatro Gallo“ a „St. Benedetto“ jsou tři žáci Pražského konservatoria, „professori di violino“ engagirováni a sice: Ignac Zimmer, Josef Müller a Alois Lejsek. První dva jsou Pražané a poslední Vysokomýtlečan.

Vídeň. Pan František Hošek chce zde zařídit slovanský zpěvácký spolek. Stanovy jsou již hotovy a c. k. úřadu k potvrzení předloženy. Přejeme tomuto chvalnému podniknutí dobrého zdaru. — Doktor hrabě Laurencin, důkladný theoretik hudební, vydá v Lipsku spis o symfoniích Beethovenových. — Pomník Mozartův zhotovuje sochař Gasser. Výlohy budou ohnášet 8000 zl. stří. — Společnost „Aurora“ uspořádala dne 5. t. m. ve vkusném sále „u Sperla“ večerní zábavu,

v nížto dámy Bognarová, Deliova, Csilagová, houslistky sestry Ferniové a pianista Alfred Jael spoluúčinkovali.

Výmar. První provedení komické opery „Der Barbier von Bagdad“ od Corneliusa nedošla pochvaly; za tou příčinou vznikla pověst, že Liszt vzdá se řízení oper.

Záhřeb. Pan Čenek Vinař, Čech, zvolen jest za učitele piana při zdejší hudební jednotě.

Dur a mol.

(Původ polky). Jako se pro vynález obyčejně sám vynálezce zapomíná, tak se také při polce žádný o to nestaral, komu polka za svůj původ děkuje. Věc tato se má takto: Jisté sedlské děvče sloužilo v Labském Kostelci u jistého měšťana, a dívka tato tančila jednou v neděli pro ukřátení chvíle tanec, jež sama vynalezla a k němuž vhodný nápěv zpívala. Tamější učitel pan Josef Neruda jsa přítomen, uvedl nápěv do hudby a v Labském Kostelci tančila se polka ponejprv veřejně. Později dostala se do Prahy a dáno jí jméno „polka.“ Odtud konala polka pouť do Paříže, Londýna a Nového Yorku; děvče ale, jež tento světoznámý tanec nejprvé tančilo, jest, jak nám praveno, nyní v Konětopech na býv. panství Brandejském provdáno. První polka, která tiskem vyšla, byla nemylíme-li se od pana Františka Hilmar, učitele v Kopidlně. Ostatně žádáme všechny, kteří o věci té podrobnější data vědí, by je laskavě ve frankovaných dopisech redakci těchto listů sdělili; zvláště bylo by zajímavé, kdyby se i rok vynálezu, jakož i jméno oné dívky vypátraly.

(Beethoven a Göthe.) Jednou nacházel se Beethoven zároveň s Göthem v Karlových Varech. Jdouce jedenkráte pospolu; potkali císařskou rodinu. Göthe postavil se pokorně a skromně stranou, by císařská rodina mimo jíti mohla. Beethoven však s čelem vztýčeným, maje na hlavě, kráčel jí vstříc mumlaje mrzut k sobě: Ten Göthe nebude přec ničím jiným než sloužícím. Císařská rodina však zůstala co nejuctivěji před Beethovenem stát a dříve ho pozdravila.

(Malibranová.) Když věhlasná zpěvačka paní Malibranová v Londýně co Desdemona vystoupila, byla jí mezi květinami a věnci hozena bankovní poukázka na 1000 liber šterlingů. Paní Malibranová viděla ji padnouti a nechala ji ležeti zpozorujíc, že je to bankovní poukázka; avšak obecenstvo v parteru toho netušíc zvedlo se volajíc: Čtete, čtete lístek. — První tenorista zdvihnuv papír četl s úžasem: „Anglický bank. Tisíc liber šterlingů.“ Tenorista, jehožto slova všeobecným smíchem provázena byla, zamlčel se na okamžik a hovoře s paní Malibranovou, přistoupil k lampám a řekl: „Nelze nám pokračovati u předčítání tohoto listku; neboť jest adresován na chudé městské.“ Možná si pomyslit, s jakým jástem toto jemné pokárání neobratného entusiasty přijato bylo.

Listárna. Panu L. v Třeboni. Sklady fortepián nacházejí se u Ulricha, Schillera, Schwarlinga a jiných. Račte se v té věci obrátit na nakladatele těchto listů, p. R. Veita. Písně přijímáme. Článek zasláný použit nemůžeme, avšak pošlete celek; použijet ho p. Špatný. — Panu L. v Brně. V záležitostech slečny M. nepřišlo dosavad psaní z Frankfurtu. — Panu J. P. v Budíně. Lonský běh Dalibora je rozebrán. Předplacení Vaše platí tedy na půl leta s dodáním 10 kr. rak. čísla. — Panu Ed. K. v Táboře. Vyhovíme Vašemu přání.